

- 1 Nederland** te hoge vreugdevuren richten grote schade aan in Scheveningen
- 2 Nederland** stranden Waddeneilanden overspoeld met ladingen uit losgeslagen containers
- 3 VS** project *The Ocean Cleanup* van Boyan Slat door technische problemen tijdelijk stilgelegd
- 4 België** Sint-Truiden krijgt als eerste gemeente schepen tegen eenzaamheid, Pascy Monette
- 5 Nederland** ophef over door predikanten en prominenten ondertekende Nashville-verklaring
- 6 Maleisië** koning Muhammad V, tevens sultan van Kelantan, treedt onverwacht af
- 7 Gabon** groep jonge militairen probeert tevergeefs president Ali Bongo af te zetten
- 8 Groot-Brittannië** vluchten op luchthaven Heathrow stilgelegd vanwege vermeende drone
- 9 Nederland** Justitie start onderzoek naar misbruik jonge meisjes door atleettrainer Jerry M.
- 10 België** ruim duizend spijbelende scholieren vragen in Brussel aandacht voor klimaatverandering
- 11 Noord-Macedonië** parlement akkoord met naamsverandering die einde moet maken aan ruzie met buurland Griekenland
- 12 Duitsland** in Beieren noodtoestand uitgeroepen na hevige sneeuwval en dodelijke lawines
- 13 Nederland** koninklijk gezin betreft geheel gerenoveerd paleis Huis ten Bosch
- 14 Polen** burgemeester Pawel Adamowicz van Gdansk overlijdt aan zijn verwondingen na te zijn neergestoken op vredesdemonstratie
- 15 Ivoorkust** ex-president Laurent Gbagbo door Internationaal Strafhof vrijgesproken van misdaden tegen de menselijkheid
- 16 Zweden** sociaaldemocraat Stefan Löfven vormt regering met linkse en rechtse allianties
- 17 Turkije** Nederlandse journaliste Ans Boersma uitgezet vanwege vermeende relatie met terrorist
- 18 Mexico** tientallen doden door explosie bij illegaal aftappen oliepijpleiding in Tlahuelilpan
- 19 Noord-Ierland** Londonderry opgeschrikt door ontploffende autobom, geplaatst door 'IRA'
- 20 Mali** acht medewerkers VN-vredesmacht gedood bij overval in regio Adjelhoc
- 21 Groot-Brittannië** vliegtuigje met nieuwe spits van Cardiff City, Emiliano Sala, verdwijnt boven Het Kanaal
- 22 Nederland** winterweer leidt 's avonds tot monsterfile van 2.287 kilometer
- 23 Venezuela** parlamentsvoorzitter Juan Guaido roept zichzelf uit tot interim-president
- 24 België** 35.000 'klimaatspijbelaars' protesteren in Brussel voor een beter klimaatbeleid
- 25 VS** akkoord tussen president Trump en het Huis van Afgevaardigden maakt einde aan shutdown
- 26 Spanje** levenloos lichaam van 2-jarige Julen na week zoeken uit put gehaald nabij dorp Totalán
- 27 Australië** Novak Djokovic wint Australian Open door in finale Rafael Nadal in drie sets te kloppen
- 28 VS** Chinese technologieconcern Huawei aangeklaagd wegens diefstal bedrijfsgegevens
- 29 Pakistan** van godslastering beschuldigde Asia Bibi definitief vrijgesproken
- 30 VS** op veiling brengt door prinses Christina ingebrachte tekening van Rubens zes miljoen euro op
- 31 Nederland** 13 kilo crystal meth en 1,2 kilo cocaïne aangetroffen in appartement in Rotterdam

Waddenstranden vervuild

Vrachtschip verliest ruim driehonderd containers

NEDERLAND Sandalen, stofzuigerslangen, lampen, speelgoed, vrieskasten en beeldschermen. Op 2 januari werden de stranden van de Waddeneilanden, en vooral van Terschelling en Schiermonnikoog (*onder*), bedolven onder spullen en verpakkingsmateriaal. Allemaal afkomstig van containers die van een megavrachtschip waren geslagen.

De *MSC Zoe* was van Portugal op weg naar Bremerhaven toen het schip op nieuwjaarsdag ten noorden van het Duitse Waddeneiland Borkum in de problemen kwam. Een deel van de lading ging schuiven en kwam in zee terecht. Veel containers sloegen kapot en de lading spoelde vervolgens richting de Nederlandse Waddeneilanden.

Daar werd met man en macht getracht de stranden schoon te maken. Niet alleen duizenden vrijwilligers meldden zich daarvoor aan, ook zo'n honderd

militairen werden ingezet. In een paar dagen was de meeste rotzooi wel opgeruimd, al was het onduidelijk hoe groot de milieuschade op langere termijn zou zijn. Vooral het plastic verpakkingsmateriaal kon funeste gevolgen hebben voor de vissen en de vogels op en rond de eilanden.

ONHANDELBAAR

Ondertussen verliep de berging van de talloze containers die nog in zee dreven zeer moeizaam, vooral door

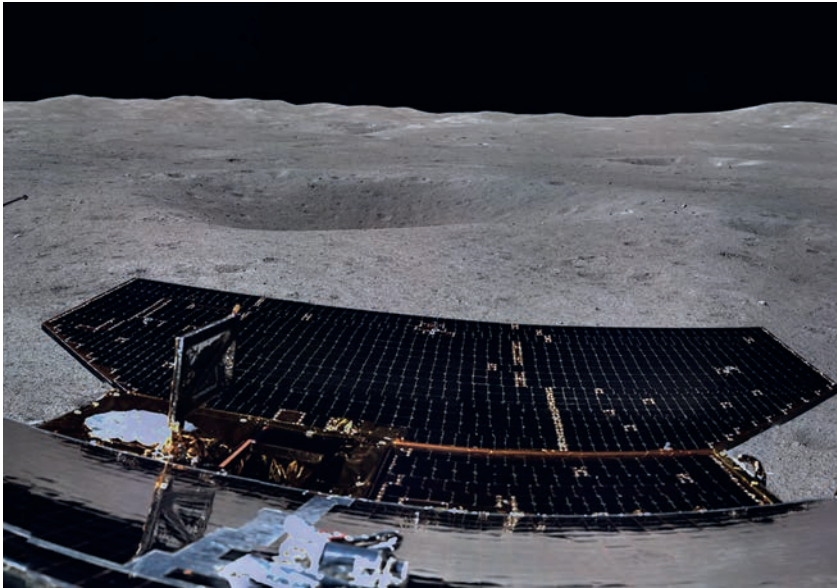
het aanhoudende stormachtige weer. De *MSC Zoe* was in 2015 gebouwd in opdracht van de Zwitserse rederij Mediterranean Shipping Company. Het was met een lengte van 395 meter en een breedte van 59 meter een van de grootste transportschepen ter wereld. Het kon bijna twintigduizend containers vervoeren.

De grote vraag was of de schaalvergroting niet te ver was doorgeschoten en of de schepen niet onhandelbaar groot waren geworden. Er werd dan ook een oproep gedaan om het transport van zeecontainers veiliger te maken, onder meer door strengere controles. Dit alles om een herhaling van de problemen die de *MSC Zoe* veroorzaakte, te voorkomen. ■

Landing op achterkant van de maan

China mengt zich in ruimtewedloop

CHINA Was het een nieuwe stap in de ontdekking van het heeel of de voorbode van een planetaire kolonisatiegolf? China roerde op 3 januari vooral de wetenschappelijke trom nadat de *Chang'e 4* een geslaagde, zachte landing had gemaakt op de achterkant van de maan.

Het was een primeur: nooit eerder was de 'dark side of the moon' door een sonde bezocht. Voor het eerst konden er gedetailleerde foto's worden doorgestuurd van dat – vanuit de aarde onzichtbare – deel van de maan (*linksboven*). Dat gebeurde indirect, via een rond de maan cirkelende satelliet. Langs dat kanaal zou *Chang'e 4* ook resultaten van het bodemonderzoek doorsturen. De sonde had bovendien een kweekbak met zaadjes meegenomen om te kijken of die op de maan zouden opkomen. Dat leek aanvankelijk het geval, maar de opgeschoten katoenplanten vrozen al snel dood. Aan boord van de *Chang'e 4* bevond zich ook een Nederlands meetinstrument. Drie lange antennes moesten

'oude' stralingen uit de ruimte opvangen die meer inzicht konden geven over het ontstaan van ons sterrenstelsel. Al deze onderzoeken dienden een doel op langere termijn. De maan werd steeds meer gezien als uitvalsbasis voor reizen naar bijvoorbeeld Mars, en als plaats waar telescopen ongehinderd door aardse ruis hun metingen zouden kunnen verrichten.

PLATTER

Dat China zich na de VS en Rusland nadrukkelijk in de ruimterace mengde, werd met argusogen bekeken. Ooit was door de Amerikanen en Russen afgesproken dat er in de ruimte geen 'landjepik' zou plaatsvinden, maar de vraag was of de Chinezen zich daaraan

gebonden achten. Bovendien zochten ook andere landen de ruimte op – hoewel niet altijd succesvol. Zo sloeg de sonde *Beresheet* van het Israëlische bedrijf SpacelL begin april op de maan te pletter.

Veel verder van huis, op zo'n 6,5 miljard kilometer van de aarde, had de *New Horizons* op 1 januari ook al voor een primeur gezorgd. Met een duizelingwekkende snelheid van 52.000 kilometer per uur scheerde de Amerikaanse sonde langs een pindavormige ijsdwarf en maakte daar close-upfoto's van (*rechtsboven*). Nooit eerder was een voorwerp zo diep in de ruimte bezocht. De 35 kilometer lange astroïde 2014 MU69, beter bekend als *Ultima Thule*, was een restant uit de ontstaanstijd van ons zonnestelsel. Uit de opnames bleek onder meer dat de door een botsing samengeklonterde delen veel platter waren dan aanvankelijk gedacht. ■

Ophef over Nashville-verklaring

Honderden demonstranten vieren de liefde

NEDERLAND 'Verbijsterend.' 'Onbarmhartig.' 'Pastoraal onverantwoord.' De reacties waren niet mals nadat het *Reformatisch Dagblad* op 5 januari de Nederlandse versie van de Nashville-verklaring had gepubliceerd. Deze 'gezamenlijke verklaring over Bijbelse seksualiteit' riep veel weerstand op, ook in eigen strengprotestantse kring.

In 2017 hadden Amerikaanse christenfundamentalisten de Nashville-verklaring opgesteld. Daarin formuleerden ze hun aloude – op een letterlijke uitleg van de Bijbel gebaseerde – opvattingen over sekse en seksualiteit. Een jaar later besloten dominee Piet de Vries en Arjan Baan tot een Nederlandse vertaling. Ze gingen op zoek naar (uitsluitend mannelijke) medestanders. Naast predikanten uit strenggereformeerde hoek zetten ook enkele VU-docenten en SGP-fractie leider Kees van der Staaij hun handtekening onder het manifest.

ACHTERHOEDEGEVECHT

De verklaring onderstreepte dat het huwelijk uitsluitend bedoeld was voor één man en één vrouw en dus zeker niet voor twee mensen van hetzelfde geslacht. Bovendien waren buitenechtelijke seks, homoseksualiteit en geslachtsverandering in strijd met 'Gods heilige bedoeling'. Daarnaast leek zelfs te worden gesuggereerd dat homoseksualiteit te genezen was en dat homo's, lesbiennes en biseksuelen hun gaardheid maar beter voor zich konden houden – eraan toegeven was al helemaal uit den boze. Bovendien mochten christenen over Gods seksuele voorschriften niet van mening verschillen!

De verklaring viel volkomen verkeerd. Op diverse plaatsen werden regenboogvlaggen gehesen. Op 9 januari vond bij het Homomonument in Amsterdam een door het COC georganiseerde manifestatie plaats getiteld 'Viering van de liefde' (boven). Theologen en liberale dominees stelden vragen bij de letterlijke uitleg van de Bijbel en meenden dat ook niet-hetero's en transgenders Gods liefde verdienden. Kwam de Nashville-verklaring voort uit

angst bij orthodoxe christenen dat hun identiteit ernstig werd bedreigd door maatschappelijke veranderingen? Was er dus sprake van een achterhoedegevecht van een verwaarloosbare religieuze minderheid of was het manifest juist een uiting van een vanuit de Verenigde Staten gepropageerde revival van strengchristelijke waarden, waarbij niet alleen de vrije seksuele moraal, maar ook abortus en euthanasie opnieuw ter discussie werden gesteld? ■

Burgemeester Gdansk vermoord

Verband gelegd met toenemende politieke polarisatie in Polen

POLEN Uitgerekend tijdens een liefdadigheidsgala kwam er een einde aan het leven van de 53-jarige Pawel Adamowicz. De progressieve burgemeester van de havenstad Gdansk werd op 13 februari op het podium neergestoken door een ex-gedetineerde die zich met een perskaart toegang had verschaft tot het evenement. Adamowicz overleed een dag later aan zijn verwondingen.

De 27-jarige dader had net een celstraf van ruim vijf jaar uitgezeten wegens vier gewapende bankovervallen. 'Onschuldig', zo riep hij direct na de

steekpartij. Volgens hem was hij door het Burgerplatform – de partij waarvan Adamowicz jarenlang lid was – 'gemarteld'. En 'daarom moest Adamowicz dood'.

HAAT

Het leken woorden van een verward persoon, maar zij werden geuit op een moment dat de politieke polarisatie in Polen almaar heftiger werd. Het liberale Burgerplatform had in 2015 als regeringspartij plaats moeten maken voor de rechts-nationalistische partij Recht en Rechtvaardigheid (PiS), die sindsdien diverse zeer omstreden maatregelen had genomen om meer greep te krij-

gen op onder meer de rechtspraak en de media. Dit controversiële beleid was gepaard gegaan met gespierde taal tegen politieke tegenstanders en dit had geleid tot een steeds schrillere toon in het publieke debat. In dit klimaat was het niet zo vreemd dat de moord op de vooruitstrevende Adamowicz (*onder*: zijn portret tussen kaarsen op de moordplek) in linkse kringen gezien werd als een gevolg van politieke haat: het mes kwam van rechts. 'Stop de haat' luidde dan ook de leuze waarmee duizenden Polen de straat opgingen. Maar of die hartenkreet de toenemende demonisering van politici kon stoppen, was zeer de vraag. ■

Popprijs voor Ronnie Flex

Noorderslag trekt dankzij hiphop heel jong publiek

NEDERLAND Omdat hij met zijn unieke stem de hiphop vooruit had geholpen, mocht rapper Ronnie Flex op 19 januari in Groningen de Popprijs in ontvangst nemen. Een unicum: drie jaar eerder had hij die prijs ook al gewonnen, toen als lid van het hiphopcollectief New Wave.

Ronnie Flex had in 2018 onder meer indruk gemaakt met zijn album *Nori* en zijn optreden op Pinkpop. Hij had bovendien de hiphop vooruitgeholpen door het te verweven met reggaeton en calypso. Daarnaast stelde hij zich niet stoer, maar juist kwetsbaar op. Ronnie Flex (de artiestennaam van Ronell Langston Plasschaert) was een inspiratiebron voor veel jonge rappers. Dus kwam de prijs voor 'de belangrijkste bijdrage aan de Nederlandse pop-

muziek' hem toe – al hadden vooraf ook Wende, De Staat en Bizzy kansrijk geleken.

GLANS

Tijdens Noorderslag, het jaarlijkse festival rond de Nederlandse popmuziek, bleek al dat hiphop hot was. Dat was zeker ook te merken aan het publiek: dat was jonger dan ooit tevoren. Vooral de groep van 14 tot 18-jarigen was massaal naar Groningen afgereisd. Dat

waren ook degenen die met hun streamgedrag op YouTube en Spotify hadden bijgedragen aan het belang van hiphop.

In zijn dankwoord prees de 27-jarige Ronnie Flex achtereenvolgens God en zijn pasgeboren dochtertje. Vervolgens droeg hij de Popprijs geëmotioneerd op aan zijn vriend Feis. De Rotterdamse rapper was op nieuwjaarsnacht in Rotterdam doodgeschoten tijdens een volgens de politie 'onbenullige kroegruzie'. Na de uitroep 'Feis, rust in vrede. I love you', verdween Ronnie Flex korte tijd van het podium om daarna met een spetterend optreden zijn Popprijs extra glans te geven (*boven*). ■

Belastingontwijking gehegeld

Rutger Bregman gaat viraal met uitspraak op World Economic Forum

ZWITSERLAND 'Taxes, taxes, taxes.' Tijdens het World Economic Forum, dat van 22 tot 25 januari in Davos werd gehouden, gooide Rutger Bregman (*onder*) de knuppel in het hoenderhok. Zijn pleidooi op de jaarlijkse bijeenkomst van topmensen uit bedrijfsleven, politiek en wetenschap om het vooral over belastingontwijking te hebben, ging de hele wereld over.

Met zijn oproep raakte de Nederlandse historicus een gevoelige snaar. Hij verwoordde de groeiende, wereldwijde onvrede over de belastingontwijking door superrijken als Bill Gates, Bono en Michael Dell. Deze miljardairs gebruiken het aan de overheid onttrokken geld vervolgens voor het opzetten van filantropische stichtingen, waar ze goede sier mee hoopten te maken. Die belastingmoraal moest volgens Bregman aan de kaak worden gesteld.

ONVREDE

De belastingontwijking door multinationals was een bij de toenemende globalisering horende kwestie – maar iets waar de grote, grensoverschrijdende bedrijven het liever niet over hadden. En dat terwijl de onder druk staande wereldwijde economie centraal stond op het World Economic Forum, waar zo'n 3.200 mensen met elkaar spraken over thema's als economische ongelijkheid en klimaatverandering (waarover ook de jonge Zweedse activiste Greta Thunberg van zich liet horen, *rechts*).

Ook werd er gesproken over de informatierevolutie: hoe om te gaan met big data, robotisering en de daarbij behorende privacyvraagstukken. Inmiddels waren de nadelen van de voortschrijdende globalisering steeds duidelijker geworden. De ongelijkheid tussen arm en rijk was toegenomen, terwijl de macht van staten en daarmee van burgers ten opzichte van multinationals juist was afgenomen. Dat alles voedde de woede bij de 'gewone man' zoals bleek uit het protest van de gele hesjes in Frankrijk en de Brexit-perikelen in Groot-Brittannië. Een ander gevolg van de onvrede over de globalisering was het toenemende populistische protectionisme in onder meer de VS en Brazilië.

Bregman lanceerde in het Zwitserse skioord een voorstel om vermogens boven de tien miljoen euro met zeventig procent te belasten – iets wat bijvoorbeeld tot in de jaren zeventig in de VS het geval was geweest. Maar daar kreeg hij vooralsnog de handen niet voor op elkaar. ■

Guaidó claimt de macht

Internationale steun voor oppositieleider

VENEZUELA Voor een menigte van honderdduizenden enthousiaste Venezolanen liet de jonge parlamentsvoorzitter Juan Guaidó zich op 23 januari in de hoofdstad Caracas beëdigen als interim-president van Venezuela (*boven*). Het was de ultieme uitdaging aan het adres van Nicolás Maduro, de autoritaire leider van een land in politieke en economische ontbinding.

Iets minder dan twee weken eerder, op 10 januari, was Maduro officieel aan zijn tweede ambtstermijn als president begonnen. De omstandigheden waaronder hij in 2018 was herkozen, hadden echter zoveel te wensen overgelaten dat onmogelijk van 'vrije en eerlijke' verkiezingen kon worden gesproken. Aan dat feit ontleende de 35-jarige Guaidó de legitimatie om zichzelf op te werpen als interim-president. Maduro was een 'usurpator' omdat

hij het presidentsambt 'illegaal' had verworven en dat gaf Guaidó in zijn functie van parlamentsvoorzitter het recht om als interim-president de macht over te nemen en nieuwe verkiezingen uit te schrijven, zo was de redenering. Guaidó kon zich wel in de mantel van legitimiteit hullen, maar uiteindelijk was steun van het leger beslissend voor wie in Venezuela staatshoofd kon zijn. De oppositie had wel enige aanhang binnen de strijdkrachten, vooral in de lage-

re rangen, maar de legertop bleef vierkant achter Maduro staan. En dat gold ook voor de politie en de veiligheidsdiensten. Al snel werd dan ook duidelijk dat de revolte van de oppositie een zaak van lange adem zou worden en dat Venezuela nog geruime tijd een land met twee presidenten zou blijven.

IMPERIALISME

In dat proces kon Guaidó rekenen op veel politieke steun vanuit het buitenland. Tal van landen, waaronder die van de Europese Unie, erkenden hem als de legitieme president van Venezuela. Maar de nauwe samenwerking met veruit de belangrijkste daarvan, de VS, was niet zonder risico's voor de oppositie. Daarvoor riep de Amerikaanse bemoeienis te veel herinneringen op aan eerdere interventies van de VS in Latijns-Amerika. En was afkeer van het 'Amerikaanse imperialisme' nog te diep geworteld bij veel Venezolanen. ■

Recordtransfer voor Frenkie de Jong

Barcelona tast diep in de buidel voor jonge Ajacied

NEDERLAND Ergens tussen de 75 en 86 miljoen. Dat was het bedrag dat FC Barcelona bereid was te betalen voor Frenkie de Jong. Op 23 januari werden de handtekeningen gezet. De 21-jarige middenvelder zou nog wel het seizoen bij Ajax afmaken.

Nooit eerder was er zoveel geld neergegeld voor een speler uit de Nederlandse Eredivisie. Lange tijd leken Paris Saint Germain en Manchester City eveneens in de race voor de speler die met lach en lef indruk had gemaakt. Maar uiteindelijk koos De Jong voor zijn droomclub

Barcelona en daarmee voor zijn jeugdidool Lionel Messi.

De Jong kwam met zijn keuze terecht in een illustre rijtje voetballers: Johan Cruyff, Johan Neeskens, Patrick Kluivert, Marc Overmars, Phillip Cocu, Mark van Bommel, Giovanni van Bronckhorst en Frank en Ronald de Boer. Allemaal Nederlanders die ooit het shirt van FC Barcelona hadden gedragen. Bij de Catalaanse club stond ook oud-Ajacied Jasper Cillessen onder contract. Omdat hij nauwelijks aan spelen toekwam, koos de doelman in juni echter voor een overstap naar Valencia.

REAL

Bij Barcelona zou De Jong vooral in de voetsporen moeten treden van balvaste en soepel tikkende middenvelders als Xavi en Iniesta. Met Messi zou hij tegenstanders moeten gaan doldraaien – Real Madrid voorop. Met genoeg zagen de Catalanen dan ook hoe Ajax mede dankzij De Jong (*onder*) op 5 maart hun aartsrivaal in eigen huis met 1-4 vernederde. Daardoor werd titelverdediger Real Madrid al in de achtste finales van de Champions League een halt toegevoerd. De Jong kon daardoor bij voorbaat al niet meer stuk in Barcelona. ■

Félix Tshisekedi ingehuldigd

Fraude vermoed bij presidentsverkiezingen

CONGO Na bijna 22 jaar kwam er op 24 januari in Congo eindelijk een einde aan de Kabila-dynastie. Of toch niet? Félix Tshisekedi, de voormalige oppositieleider die op die dag werd beëdigd als president, was dan wel officieel de winnaar van de eind december gehouden presidentsverkiezingen, maar aan de rechtmatigheid van zijn zege werd ernstig getwijfeld.

Het vermoeden bestond dat Tshisekedi door grootschalige verkiezingsfraude op de troon was gezet door zijn voorganger, Joseph Kabila. Gestolen verkie-

zingen waren niets nieuws in Congo. Ook de hervkiezingen van Kabila in 2006 en 2011 waren zeer omstreden geweest. Ditmaal hadden de Congolezen echter hoop gehad op een andere uitkomst. Kabila was geen kandidaat meer en de in Congo invloedrijke en gerespecteerde katholieke kerk had tienduizenden waarnemers ingeschakeld om toe te zien op de stembusgang. Volgens die waarnemers zou Martin Fayulu, de andere oppositiekandidaat, veel meer stemmen hebben gehaald dan Tshisekedi. Deze laatste had het echter op een akkoordje met Kabila gegooid, zo werd gezegd, en zou met diens steun het presidentiële paleis in zijn gesjoemeld.

Fayulu vocht de uitslag aan bij het Hoogerechtshof, maar dat oordeelde op 19 januari dat de overwinning van Tshisekedi rechtmatig was – wat leidde tot vreugde bij zijn aanhangers (*links*). En hoewel de verontwaardiging over de verkiezingsuitslag aanvankelijk groot was in Congo (zeker onder de aanhangers van Fayulu, *onder*), bleven massaprotesten uit. Stabiliteit en de

hoop op geleidelijke verbetering wonen het uiteindelijk van een ongewisse strijd voor rechtvaardigheid. In die omstandigheden legde ook de internationale gemeenschap zich neer bij het onvermijdelijke en erkende Tshisekedi als president.

OMKOPING

Hoe groot de invloed van Joseph Kabila nog was, werd de maanden erna pas goed duidelijk. Kabila's partij, het Gemeenschappelijk Front voor Congo (FCC), had bij de ook op 30 december gehouden parlementsverkiezingen maar liefst 341 zetels behaald in de 500 leden tellende Nationale Vergadering. En bij de (indirecte) verkiezingen voor de Senaat op 15 maart verzekerde het Kabila-kamp zich – vermoedelijk dankzij omkoping – van 90 van de 108 zetels. Daarmee werd president Tshisekedi geconfronteerd met een massief politiek blok dat een tweederde meerderheid in het parlement had en hem weinig handelingsvrijheid zou geven. Congo was voorlopig dus nog niet af van de Kabila-dynastie. ■

